

BERÄTTELSE

TILL

1937 ÅRS LAGTIMA RIKSDAG

ANGÅENDE

RIKSBANKEN

AV

RIKSDAGENS REVISORER

år 1936.

STOCKHOLM
RIKSBANKENS SEDELTRYCKERI
1936.

Till 1937 års lagtima riksdag.

Undertecknade, av innevarande års riksdag utsedda revisorer, vilka enligt föreskrift i riksdagsordningens 72 § den 16 september 1936 påbörjat och denna dag fullbordat granskningen av riksbankens tillstånd och förvaltning, få härmed avgiva den berättelse därom, som i 6 § av den för riksdagens revisorer gällande instruktion finnes föreskriven.

Riksbankens räkenskaper för år 1934 äro granskade av förra årets revisorer och vid 1936 års riksdag har ansvarsfrihet blivit fullmäktige i riksbanken beviljad dels för förvaltningen under år 1934 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna dels ock för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1935 till och med den 9 januari innevarande år.

Den nu förrättade granskningen har till följd härav omfattat riksbankens räkenskaper för år 1935 och därjämte den del av det löpande årets förvaltning, som är redovisad i fullmäktiges protokoll från den 10 januari till tiden för revisionsförrättningens början, och hava revisorerna för berörda granskningsarbete fått emottaga dels berättelse av fullmäktige om riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning samt om Tumba pappersbruk, dels fullmäktiges protokoll och skrivelser för ifrågavarande tid jämte riksbankens och brukets räkenskaper för år 1935 dels ock styrelsernas vid avdelningskontoren berättelser om dessa kontors rörelse tillika med de utlåtanden, vilka beträffande granskningen av samma kontors förvaltning under sistlidna år blivit av de därtill särskilt utsedda revisorerna avgivna.

Riksbankens grund- och reservfond m. m.

§ 1.

Enligt 1935 års bokslut hava riksbankens inkomster och vinster utöver dess utgifter och förluster under samma år utgjort:

Riksbankens
grundfond;
översikt av
bankens
ställning m. m.

1934		1935
Kr. 5,563,896: 35	nettovinsten å den egentliga riksbanksrörelsen	kr. 3,018,007: 46
„ 1,711,744: 91	och nettovinsten å avbetalningslånefonden	„ 1,251,225: 89
Kr. 7,275,641: 26	samt riksbankens vinst i sin helhet för år 1935 så- ledes belöpt sig till	kr. 4,269,233: 35
	Av bokslutet framgår vidare, att riksbankens tillgångar utöver dess skulder vid 1935 års slut ut- gjordes av:	
„ 50,000,000: —	grundfonden å	kr. 50,000,000: —
„ 20,000,000: —	reservfonden å	„ 20,000,000: —
—: —	och pensionsfonden å	„ 2,604,777: 66
	samt följande reserverade medel, nämligen:	
	återstående vinstmedel från	
	föregående år	kr. 714,122: 58
„ 7,714,122: 58	och vinst för år 1935	„ 4,269,233: 35
		„ 4,983,355: 93
„ 77,714,122: 58	1935 års bokslut utvisar alltså för riksbanken ett kapitalöverskott av	kr. 77,588,133: 59
„ 44,000,000: —	Härtill kommer den under riksbankens förvalt- ning stående fonden för utlämnande av avbetalnings- lån, uppgående vid 1935 års slut till ett belopp av . .	„ 44,000,000: —

Av kvarstående vinstmedel samt riksbankens vinst för år 1935 har ett belopp av 4,250,000 kronor överlämnats till statsverket.

Jämlikt beslut vid 1936 års riksdag skall av riksbankens vinst för år 1936 ett belopp av 4,250,000 kronor överlämnas till statsverket.

Riksbankens rörelse under år 1935.

Egentliga riksbanksrörelsen.

§ 2.

Tillgångar och
skulder.

Från riksbankens utgående balansräkning den 31 december 1935 meddelas här följande huvudposter:

Tillgångar:

1934		1935
Kr. 285,175,146: 75	Metallisk kassa (enligt § 8 i lagen för Sveriges riksbank)	kr. 407,782,740: 74
” 66,080,272: 38	Guld i utlandet	” —: —
” 16,931,407: 33	Annan kassatillgång	” 9,451,446: 86
” 195,862,265: 50	Statspapper och obligationer	” 101,705,525: 52
” 43,601,040: 40	Lånerörelsen, diskonterade växlar och lån m. m. .	” 42,007,398: 40
” 509,376,977: 80	Utrikesrörelsen, fordran hos utländska banker, växlar m. m.	” 572,199,110: 76
” 10,791,476: 76	Övriga tillgångar och fordringar	” 2,333,287: 15
” 95,687,936: 99	Kursdifferenskonto	” 141,551,391: 49
Kr. 1,228,506,528: 91		Summa kr. 1,277,030,900: 92

Skulder:

Kr. 708,234,379: 46	Utelöpande sedlar	kr. 785,915,850: 59
” 1,183,351: 71	Postväxelräkning	” 1,919,697: 64
” 405,487,244: 36	Checkräkning	” 382,519,642: 23
” 38,539: 78	Depositions- samt upp- och avskrivningsräkning ..	” —: —
” 883: 22	Lånerörelsen	” 943: 90
” 1,889,563: 86	Utrikesrörelsen, skuld till utländska banker m. m. .	” 11,627,550: 93
” 179,964: 25	Upphörda lånegrenar	” 179,866: 54
” 28,778,474: 69	Övriga skulder	” 17,279,215: 50
Kr. 1,145,792,401: 33		Summa kr. 1,199,442,767: 33

” 77,714,122: 58	Efter tillägg härtill av riksbankens under § 1 härövan angivna behållna tillgångar	” 77,588,133: 59
Kr. 1,223,506,523: 91	erhålles det under rubriken tillgångar upptagna beloppet	kr. 1,277,030,900: 92

Riksbankens inom linjen förda tillgångar och skulder utgjorde vid slutet av år 1935:

1934		1935	
Kr. 13,798,252: 62	<i>Tillgångar</i> (inventariervärdet av papper för riksbankens eget behov, riksbankens mynt- och medaljsamling, internationella bankens aktier, och taxeringsvärdet av riksbankens fastigheter)	kr.	13,514,419: 36
„ 1,661,964: 92	<i>Skulder</i> (utelöpande transport- och bankosedlar, lånebanksobligationer m. m.)	„	1,674,260: 12

Såsom riksbankens inkomster och vinster samt utgifter och förluster under år 1935 å den egentliga riksbanksrörelsen redovisas följande huvudposter:

Inkomster och utgifter.

Inkomster och vinster:

Kr. 1,281,032: 31	Lånerörelsen	kr.	1,147,188: 30
„ 3,604,282: 04	Utrikesrörelsen	„	3,909,808: 18
„ 6,112,034: 40	Statspapper och obligationer	„	3,836,107: 02
„ 1,061,587: 57	Övriga inkomster och vinster	„	532,011: 85
Kr. 12,058,936: 32		Summa kr.	9,425,115: 35

Utgifter och förluster:

Kr. 90: 77	Lånerörelsen	kr.	545: 17
„ 7,637: 27	Upphörda lånegrenar	„	7,637: 33
	<i>Förvaltningskostnad:</i>		
„ 3,092,176: 50	Arvoden och avlöningar	kr.	3,052,710: 43
„ 254,960: 03	Pensioner till f. d. befattningshavare vid riksbanken	„	194,179: 99
„ 271,302: —	Dyrtidstillägg	„	299,536: —
„ 908,209: —	Förvaltningsutgifter för banken i dess helhet	„	885,217: 32
„ 986,527: 11	Särskilda förvaltningsutgifter vid huvudkontoret	„	1,065,190: 07
„ 974,137: 29	Övriga utgifter och förluster	kr.	6,398,925: 39
Kr. 6,495,039: 97		Summa kr.	6,407,107: 89
„ 12,058,936: 32	Sedan från ovan omförmälda inkomster och vinster	kr.	9,425,115: 35
„ 6,495,039: 97	dragits nyssnämnda utgifter och förluster	„	6,407,107: 89
Kr. 5,563,896: 35	återstår den förut uppgivna nettovinsten under år 1935 å den egentliga riksbanksrörelsen	kr.	3,018,007: 46

§ 3.

Riksbankens
avlönings-
kostnader m. m.

Såsom under närmast föregående paragraf angivits redovisas arvoden och avlöningar vid riksbanken under år 1935 med sammanlagt 3,052,710 kronor och 43 öre. Detta belopp kan specificeras sålunda:

Fullmäktige:

1934		1935
Kr. 136,383: 44	Arvoden	kr. 136,041: 07
„ 11,367: 09	Ersättningar till fullmäktiges vikarier ..	„ 11,510: 26 kr. 147,551: 33

Tjänstemännen:

Kr. 2,393,915: 08	Löner till ordinarie tjänstemän	kr. 2,404,731: 69
„ 50,473: 01	Vikariatsersättningar	„ 52,102: 58
„ 15,000: —	Arvoden till styrelseledamöter vid avdelningskontoren i Göteborg och Malmö	„ 15,000: —
„ 82,800: —	Arvoden till styrelseledamöter vid övriga avdelningskontor	„ 82,800: —
„ 6,000: —	Arvoden till ombudsmännen vid avdelningskontoren i Göteborg, Malmö o. Luleå	„ 6,000: —
	Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare:	
	Arvoden	kr. 289,830: 74
„ 331,382: 08	Arvoden över stat	„ 10,512: 07 „ 300,342: 81
„ 64,855: 80	Övriga utgifter	„ 44,182: 02 kr. 2,905,159: 10
Kr. 3,092,176: 50		Kronor 3,052,710: 43

Avbetalningslånefonden.

§ 4.

Vinst och
tillgångar.

Riksbankens vinst å avbetalningslånefonden har, såsom ovan under § 1 angivits, under år 1935 uppgått till 1,231,223 kronor 89 öre.

Rörande fondens tillgångar den 31 december 1935 hänvisas till bankoutskottets memorial nr 1936: 1.

Spannmålskreditfonden.

§ 5.

Å spannmålskreditfonden, vilken inrättats enligt beslut av 1930 års riksdag, redovisade riksbanken den 30 juni 1936 följande tillgångar och skulder:

Tillgångar
och
skulder.

Tillgångar:

1934/35	Tillgångar:	1935/36
	Å checkräkning i riksbanken:	
Kr. 930,000: —	vid huvudkontoret	kr. 930,000: —
	vid avdelningskontoret:	
” 500,000: —	i Malmö	” 500,000: —
” 350,000: —	i Halmstad	” —: —
” 760,799: 14	i Kristianstad	” 70,000: —
” 750,000: —	i Vänersborg	” —: —
		kr. 1,500,000: —
	Kredit i checkräkning:	
	vid avdelningskontoret:	
Kr. —: —	i Malmö	kr. —: —
” —: —	i Halmstad	” —: —
” 209,200: 86	i Kristianstad	” —: —
” —: —	i Vänersborg	” —: —
		—: —
Kr. 3,500,000: —		Summa kr. 1,500,000: —

Skulder:

	Fondens kapitaltillgångar:	
Kr. 930,000: —	vid huvudkontoret	kr. 930,000: —
	vid avdelningskontoret:	
” 500,000: —	i Malmö	” 500,000: —
” 350,000: —	i Halmstad	” —: —
” 970,000: —	i Kristianstad	” 70,000: —
” 750,000: —	i Vänersborg	” —: —
		—: —
Kr. 3,500,000: —		Summa kr. 1,500,000: —

Lån i form av kassakreditiv hava under budgetåret 1935—1936 debiterats med nedan angivna belopp:

Kr. 204,925: 38	vid huvudkontoret	kr. 23,586: 05
	vid avdelningskontoret:	
” 701,604: 66	i Malmö	” 542,604: 37
” 23,473: 27	i Halmstad	” —: —
” 788,606: 97	i Kristianstad	” 432: 14
” —: —	i Vänersborg	” —: —
		—: —
Kr. 1,718,610: 28		Summa kr. 566,622: 56

Om härtill lägges vid början av budgetåret 1935—1936 å kassakreditiv-räkning utestående belopp vid avdelningskontoret:

1934/35		1935/36	
Kr. 7,559: 70	i Malmö	kr. —: —	
” 322,422: 46	i Halmstad	” —: —	
” 401,186: 24	i Kristianstad	” 209,200: 86	
” 550,000: —	i Vänersborg	” —: —	kr. 209,200: 86
Kr. 2,999,778: 68	samt från den sålunda erhållna summan		kr. 775,823: 42
	drages under budgetåret 1935—1936 gjorda inbetalningar, utgörande vid:		
Kr. 204,925: 38	huvudkontoret	kr. 23,586: 05	
” 709,164: 36	avdelningskontoret i Malmö	” 542,604: 37	
” 345,895: 73	” i Halmstad	” —: —	
” 980,592: 35	” i Kristianstad	” 209,633: —	
” 550,000: —	” i Vänersborg	” —: —	kr. 775,823: 42
Kr. 2,790,577: 82			
” 209,200: 86	erhålles ovan under rubriken tillgångar angivna å kredit i checkräkning den 30 juni 1936 utestående belopp kr. —: —		

Vid budgetårets slut var således intet lån från fonden utestående.

Å fonden hava under budgetåret i räntor influtit 1,313 kronor 22 öre, vilket belopp överlämnats till riksgäldskontoret för att tillföras statsregleringen.

Riksbankens pappersbruk.

§ 6.

Det i Tumba bruks räkenskaper upptagna värdet av brukets årstillverkning under år 1935 utgör för:

Brukets
tillverkning.

1934		1935
Kr. 491,042: 03	sedelpapper	kr. 563,379: 39
„ 37,713: 24	stämpelpapper	„ 23,560: 56
„ 41,658: 95	kupong och obligationspapper	„ 26,809: 75
„ 2,227: 20	lagerpapper	„ 3,799: 30
„ 2,024: 72	övriga sorter	„ 5,558: 73 kr. 623,107: 73
„ 18,768: 58	lumpapp	„ 17,264: 16
Kr. 593,434: 72		Summa kr. 640,371: 89

Papperstillverkningen har under året gått med vinst enligt nedanstående:

Kr. 574,771: 71	värde av tillverkat papper	kr. 623,107: 73
„ 114,418: 44	papper under arbete till år 1936	„ 100,375: 36
„ 70,201: 09	inköpt stämpelpapper	„ —: — kr. 723,483: 09
Kr. 759,391: 24		

varifrån avgår:

Kr. 115,867: 17	papper under arbete från år 1934	kr. 114,418: 44
-----------------	--	-----------------

omkostnader:

Kr. 255,097: 63	arbetslöner	kr. 247,934: 55
„ 55,447: 48	materialkostnader	„ 53,347: 45
„ 38,050: 24	löner, arvoden etc.	„ 35,793: 38
„ 55,312: 68	pensioner	„ 56,324: 21
„ 41,439: 63	bränsle, kraft, belysning	„ 39,121: 29
„ 55,853: 09	reparationer	„ 70,013: 18
„ 14,452: 10	skatter, försäkringar	„ 15,491: 91
„ 21,838: 60	hälsovård	„ 21,747: 18
„ 111,512: 76	diverse	„ 66,485: 57 kr. 606,258: 72
Kr. 764,871: 38		Summa kr. 720,677: 16
„ —: —	Vinst år 1935	„ 2,805: 93
„ 5,480: 14	Förlust år 1934	„ —: —
Kr. 759,391: 24		Totalsumma kr. 723,483: 09

Brukets
vinst.

Bruket redovisar vinst å följande verksamhetsgrenar:

	1934		1935	
Kr.	140: 71	brukets papperslager i riksbanken	kr.	6: 24
„	628: 74	kuverttillverkningen	„	262: 70
„	1,847: 66	försålt utskottspapper	„	373: 36
„	3: 20	försålt utskottspapp	„	2: —
„	68: 99	sågen	„	—: —
„	—: —	försålda kuvert	„	252: 69
„	13: 70	försålt omslagspapper	„	—: —
„	9,279: 14	papptillverkningen	„	7,731: 23
„	—: —	försåld papp	„	1,300: 10
„	560: —	hyresinkomst	„	—: —
„	—: —	papperstillverkningen	„	2,805: 93
„	96: 03	vinst från belysningskontot	„	13: 17
„	—: —	„ „ hemmanet	„	2,702: 15
„	—: —	„ „ myntomslagstillverkningen	„	1,194: 94
			kr.	16,644: 51
Kr.	12,638: 17			

Sedan härifrån avdrages:

Kr.	5,480: 14	förlust å papperstillverkningen	kr.	—: —
„	8: 21	„ å växthusörelsen	„	207: 94
„	3,053: 73	„ å Tumba hemman	„	—: —
			kr.	207: 94
Kr.	4,096: 09	återstår brukets nettovinst för året	kr.	16,436: 57

vilken disponerats för avskrivningar å:

Kr.	3,273: 06	fasta inventarier	kr.	3,124: 24
„	534: 95	lösa inventarier	„	12,675: 69
„	288: 08	utlämnad ved	„	113: 14
„	—: —	tjänstemännens pensionsavdrag	„	523: 50
Kr.	4,096: 09		kr.	16,436: 57

Brukets
tillgångar.

Brukets kapitalbehållning redovisas den 31 december 1935 sålunda:

Kr.	7,334: 65	kassabehållning	kr.	9,044: 65
„	305,000: —	Tumba bruks egendom	„	305,000: —
„	62,484: 87	fasta inventarier	„	59,360: 63
„	117,482: 23	lösa inventarier	„	108,608: 11
„	194,833: 10	i lager befintligt papper, papp och kuvert	„	212,096: 02
„	117,514: 52	värdet av papper och papp under arbete	„	103,678: 92
„	124,891: 03	förråd	„	136,342: 63
„	5,907: 08	fordringar	„	4,768: 81
Kr.	935,447: 48		Summa kr.	938,899: 77

Behållningens ökning 3,452 kronor 29 öre utgör skillnaden mellan det papperstillverkningen gottskrivna, till tillverkningskostnaden upptagna värdet av levererat sedelpapper 597,673 kronor 66 öre och från riksbanken erhållen likvid för nämnda papper 600,602 kronor 45 öre jämte i utgående balansen kvarstående tjänstemännens pensionsavdrag å 523 kronor 50 öre.

Riksbankens sedeltryckeri.

§ 7.

Inkomster och utgifter å riksbankens sedeltryckeri uppgingo under år 1935 till följande belopp: Inkomster och utgifter.

inkomster:

1934		1935
Kr. 49,105: 78	blankettryck m. m. till riksbanken	kr. 44,629: 21
„ 78,138: 14	stämplar m. m. till generalpoststyrelsen	„ 78,094: 90
„ 118,415: 03	andra beställningar	„ 86,430: 35
<u>Kr. 245,658: 95</u>		<u>kr. 209,154: 46</u>

utgifter:

Kr. 487,518: 27	avlöningar	kr. 504,724: 39
„ 48,937: 73	material	„ 46,844: 24
„ 28,658: 65	anläggningskostnader	„ 37,178: 68
„ 1,655: 66	reparationer av maskiner m. m.	„ 1,204: 03
„ 7,349: 74	gas och elektricitet	„ 8,753: 28
„ 50,491: 44	stämpelpapper	„ 47,148: 16
„ 21,281: 01	övriga utgifter	„ 35,354: 42
<u>Kr. 645,892: 50</u>		<u>kr. 681,207: 20</u>
„ 400,233: 55	Utgifterna överstego således under år 1935 inkomsterna med kr. 472,052: 74	

I bostadshyror har under året dessutom influtit 1,800 kronor.

Sedeltrycket har under år 1935 omfattat följande antal sedlar, nämligen:

av 100 kronors valör	993,200 st.
» 50 » »	1,101,700 »
» 10 » »	17,897,400 »
» 5 » »	<u>8,865,500 »</u>
eller sammanlagt	28,857,800 st.

§ 8.

Besök
vid Tumba.

Revisorerna hava avlagt besök vid Tumba pappersbruk, vilket besök ej föranlett något uttalande från revisorernas sida.

§ 9.

Deltagande i
revisionen.

I revisionen av riksbankens styrelse och förvaltning hava samtliga undertecknade revisorer deltagit.

§ 10.

Tillstyrkan av
ansvarsfrihet.

Med anledning av den i 21 § av gällande instruktion meddelade föreskrift få revisorerna slutligen härmed för riksdagen meddela, att med avseende på riksbankens förvaltning under den tid granskningen omfattat revisorerna ej funnit anledning till erinran samt att de för sin del anse, att ansvarsfrihet bör fullmäktige beviljas.

Siffer-
uppgifterna.

För riktigheten av i denna berättelse meddelade sifferuppgifter ansvarar den sekreterare, som vid granskningen av riksbanken biträtt revisorerna.

Jämlikt gällande instruktion kommer denna berättelse att överlämnas till fullmäktige i riksbanken.

Stockholm den 15 december 1936.

Erik Fast.**C. A. Reuterskiöld.****Ernst Hage.****Nils Gabrielsson.****Helge Bäcklund.****C. G. Olsson.****Algot Törnkvist.****J. G. Walles.****Gottfrid Karlsson.****Erik Laurén.****Albert Johansson.****Fritiof Gustafson.**

Al Vanner.